

Selles numbris:
Lk 2 - Jutuõhtu Lüganusel

Lk 3 - Meenutame minevikku
Talude ostmise ajast Lüganusel

Lk 4 - Kõrged bussipileti hinnad

Lüganuse uudised

Nr. 15 | jaanuar 2009

Ootame vihjeid ja ettepanekuid toimetuse e-postile: lyganuseuudised@hotmail.ee Leht internetis: lyganuse.nommeraadio.ee

Tegusat uut aastat!

Üks aasta on läinud...

...sinna, kus sajad ja tuhanded ja miljonid aastad juba ees ootavad. Tema koha on sisse võtnud järgmine, et kord sama moodi kaduvikku haihtuda ning jätta maha vaid mälestused, mis ajas oma elu elama hakkavad.

Kas peaksime juba praegu püüdma meenutada ja hinnata eelmise aasta sündmusi, targutame teemal, et oleks ja poleks? Kuidas keegi, sest kes minevikku ei mäleta... Kuid öeldakse ka, et kes vana asja meelde tuletab... Seega – talletagemmöödunukogemustena. Mis oli, see oli ja mida polnud, seda polnud. Ja ärgem otsigem süüdlasi, sest nii mõnegi asja puhul oleme kaudselt süüdi ka ise. Kasvõi selles, et mõnele asjale kätt ette ei pannud, aga ikka rohkem selles, et heale ideele tuge ei pakkunud, lõpuni ei mõelnud ja tulemust ei saavutanud. Aga paljudest neid on, kes suudavad, viitsivad või soovivad näha tervikpilti

vähemalt ühe põlvkonna piires. Aga nii oleks vaja, et meie sihid ulatuksid teatepulgana järgmise põlvkonnani, et see meie tehtud asja õiges suunas edasi arendada saaks. Ega asjata ütles Hiina vanasõna: „- Kui sa teed plaani üheks aastaks, kasvata riisi. Kui sa teed plaani 20 aastaks, kasvata puid. Kui sa teed plaani aastasadadeks, kasvata mehi.“

Eelmine aasta tõi meile „ootamatu“ finantskriisi. Paljud ei teagi, mis see on, märkavad vaid, et rahaga on kehvasti ja tööga niisamuti. Vaat' see ongi asi, mis tekitab loosungite, laenuraha ja „õhu müümisega“. Ent kui tööd teha, saab sellestki üle. Hullem on kummitav majanduskriis, mis peaks tähendama seda, et saiaide müügist saadud rahast pagaril enam jahu ostmiseks hästi ei jätku. Ent siingi aitab töö ja omavaheline hea läbi saamine, abistamine, ühiste plaanide tegemine ja ellu viimine. Peaasi, et me ei oleks

kui koerad heintel, et ise ei söö ja teistele ka ei anna. Kõige tähtsam on ikka oma kogukond ja selle nimel tuleb vast kevadel paar meetrit pikem kartulivagu teha.

Me elame väikeses riigis. Väike riik hoiab oma ideoloogiat endas, erinedes sellega uskudest ja ususektidest, mis ei tunne geograafilisi piire. Majanduslikus mõttes on väikesed riigid konkurentsi alus, eristudes piire mittetundvatest rahvusvahelistest monopolidest, mis, kogudes kapitali ja pakkudes „ühtset kaupa ja teenust“, hävitavad nii riikide kui kodanike individuaalsuse ja identiteedi. Suveräänse riigi rahval on loomupärane soovkaitstaennast ja oma suveräänsust. Suveräänse riigi poliitikutel seda soovi olla ei pruugi – nemad suhtlevad ju omasugustega kogu maailmas ja tunnevad end kuuluvat maailma „poliitilisse monopoli“, mis samuti ei tunne piire. Sellepärast lõpetuseks väike mõistulugu.

Puuris istus viis ahvi. Puuri lae alla riputati kümme banaani, mille alla seati redel. Peagi läks üks ahv redeli juurde ja hakkas banaani poole ronima. Otsekohe pritsiti kõiki teisi ahve külma veega. Tekkis paanika ja ettevõtmine jäi katki. Mõne aja pärast üritas teine ahv banaanide poole ronida, kuid tagajärg oli sama – teised uhuti külma veega üle. Varsti läks nii, et kohe, kui mõni ahv hakkas üles ronima, püüdsid teised teda takistada. Külma vett polnud enam vaja. Eksperimenti teises faasis võeti puurist üks „õpetatud“ ahv välja ja tema asemele pandi uus, mujalt toodud ja „õpetuseta“ ahv. Uus ahv nägi banaane, tahtis mööda redelit üles ronida, aga teised ahvid andsid talle lihtsalt tappa. Pärast järgmist katset ja keretäit ta juba teadis, et ronimisega kaasneb keretäis. Nüüd vahetati viiest ahvist järgmine taas uue vastu välja. Temagi läks redeli juurde ja temagi sai peksta.

Ka esimene uustulnuk võttis tema karistamisest vaimustusega osa! Nii vahetati esialgu puuris olnud ahvidest välja ka kolmas, siis neljas ja viimaks viimane viieski. Iga kord kui uus ahv redeli juurde läks, ründasid teda teised. Neil ahvidel, kes teda kolkisid, polnud õrna aimugi, miks ei tohi redelist üles ronida või miks nad redelist ronijat kolgivad. Pärast kõigi esialgu puuris olnud ahvide väljavahetamist ei olnud ju ainsatki puuris olevat looma enam külma veega pritsitud. Sellegipoolest ei läinud enam ükski neist isegi redeli ligi, et banaanide järele ronida, sest nad teadsid, et selline on tava!

Meilgi on võimalus järgida tava, mille teket keegi ei tea või... saada pisut märjaks ja jagada omavahel banaane. Olgu meil siis kõige s--m selja taga!

Margus Lepa

Volikogu töomailt

Lüganuse Vallavolikogu istung toimus 18. detsembril 2008. a. algusega kell 16:00, kohal olid kõik volikogu liikmed.

Arutlusele tulid järgmised teemad:

1. Aa Hooldekodu munit-sipaalomandisse võtmine - Võtta Lüganuse valla munit-sipaalomandisse Ida-Viru Maavalitsuse valitsemisel ja rendilepingu alusel OÜ Häcke kasutuses olev Aa Hooldekodu vara. Hääletati: 10 poolt, 1 taandas end häälestuselt.

2. Esindaja määramine SA Kiviõli Tervisekeskuse nõukogusse - Seoses Ilmar Kõõki volituste lõppemisega Sa Kiviõli Tervisekeskuse nõukogus tuli vallavolikogul määrata nõukogusse uus inimene. Ettepank tehti võtta Inna Kalamäe. Hääletati: 11 poolt.

3. Eelarve I lugemine - Raamatupidaja tutvustas volikogule 2009. aasta eelarve materjali, kõik numbrid veel täpselt teada ei ole. Volikogu

palus raamatupidajal ja eelarve ja majandus komisjonil vaadata veelikord üle kõik valdkonnad hoolikalt, et eelarve ei jääks miinustesse.

4. Eelarve vabajaägist suunamine - Seoses Lüganuse valla arengukava koostamisega tuleb teha ettemaksu 51920 krooni. Hääletati: 11 poolt.

5. Detailplaneeringu algatamine Maanteeäärne kinnistule - Ei saanud hääletada, kuna omanik soovib sinna maale paigutada tuulegeneraatori ning ehitada elumaja. Volikogu ei saa sellist otsust vastu võtta kuna maa jääb Voorepera külasse ja see maa jääb Varja tuulepargiks määratud ala sisse, seega ei saa volikogu anda eraldi luba oma tuulegeneraatori püstitamiseks.

6. Lüganuse küla arengukava kinnitamine - Kaja Toikka tutvustas Lüganuse küla arengukava ja tegevuskava aastatel 2008-2013. Hääletati: 11 poolt.

7. Vallavara müük - Müüa Soojuslevile vana katlamaja

kasutuses mitteolev suitsuimeja DH- 3,5. Hinnaks määrata 3000 krooni. Hääletati: 11 poolt.

8. Täiendava tasu, hüvitise ja preemia maksmine - Maksta täiendavat tasu volikogu esimehele Evald Männiksaarele 1 kuu tasu ulatuses, volikogu liikmetele ja protokollijale 2008. aasta tasu ulatuses, arvestades istungitest osavõttu, maksta vallavalitsuse liikmetele Kaido Jägerile ja Margo Pärtnale hüvitist 900 krooni ning maksta jõulupreemiat vallavanem Arvo Rosmanile 16 610 krooni. Hääletati: 11 poolt.

Volikogu lõppes 17:35

Kristel Kütt

Täpsemat infot volikogu tegemistest leiab Lüganuse valla kodulehel www.lyganusevv.ee

Tegijal ikka

juhtub

Novembri ja detsembri lehenumbritesse lisasid sisse mõningad vead, mille eest siinkohal tahaksime vabandada ning oma vead parandada.

Novembri lehes ilmunud jutus "Tuntud mehed Lüganusel" teeksime väikese täpsustuse. Jutu autoriks oli märgitud Kristel Kütt, kuid tegelik autor on Ants Nurk. Lisaks sai jutus valesti märgitud sünni ja surma aeg - trükitud sai, et Artur Baehmann sündis Purtses Liiva kõrtsis 12. mail 1980. aastal ja suri 14. aprillil 1966. a., kuid peab olema sündis 12. mail 1890. aastal ja suri 14. aprillil 1966. a.

Detsembri lehenumbriks on artiklisse "Hariduselu ajaloost Lüganusel" ekslikult sattunud viga. Kirjutatud on: Lembit Sameli ajal muutis kool uuesti nime, ning juba Lüganuse Keskkooli nime kandva direktor oli aastatel 1989 - 1993 Tõnu Lont. Peab olema: Lembit Sameli ajal muutis kool uuesti nime, ning

alates aastast 1993 on nüüd juba Lüganuse Keskkooli nime kandva kooli direktoriks Tõnu Lont. Vabandame Lembit Sameli, ning Tõnu Londi ees. Artiklit lugedes võib võõras inimene arvata, et hariduselu Lüganusel lõppeski 1993. a. Tegelikult käib usin koolitöö edasi ja loodame, et veel pikki aastaid. Kooli on lõpetanud hulk tublide õpitulemustega vilistlasi. Veel paljudel tragidel ja usinatel lastel on just Lüganuse Keskkooli koolitee jalge all.

Edu ja jõudu neile! Ning vabandame tehtud vigade pärast

Toimetus

Jutuõhtu Lüganusel

Kuulsime siit ja sealt, et inimesed sooviksid pikkadel talveõhtutel kokku tulla ja ühes koos maailma probleeme arutada, jõudis selline jutt ka meie Lüganuse uudiste kõrvu, ning koos Margus Lepaga mõtlesime, et võiks korra kuus kutsuda Lüganusele mõne inimese kes mingil teemal räägib ja arutab seda inimestega.

Mõeldud tehtud, esimese sellise teema õhtu sai välja kuulutada 25.11.08 kell 18.30 Lüganuse rahvamajas. Esimeseks esinejaks olime palunud Andres Börkmani kes sellel ajal Eestis viibis, et mitmes linnas esineda loenguga „Kümme head põhjust M/S Estonia õnnetuse uurimise (1994-1997) taasavamiseks aastal 2008.“ ning Helje Kaskeli, kes juhib m/s Estonia hukkunute omaste ühingut. Kuna aga kadriõhtul olid juba edastatud ilmastikuolud ei jõudnud oodatud esinejad meie juurde. Kuuldavasti tekkisid probleemid juba Otepää kandis. Õnneks ei olnud kohale tulnud vaprad inimesed sellest väga löödud ning ära jäänud esineja asemel tegi kuulajate õhtu huvitavaks Margus Lepa, kellel oli kaasas suur hulk Anders Björkmani materjale ja Drew Wilsoni Estonia-teemaline raamat „Auk“, mida ta teose Eesti-poolse väljaandjana asjatundlikult ka tutvustas.

Drew Wilsoni raamat väidab, et parvlaeva Estonia kere polnud veeliinist madalamal terve – selles olid auk, augud, praod või mitmesugused avad, mille kaudu vesi tungis laeva sisemusse altpoolt veeliini. Auk sõlmiks kokku paljud ebamäärased

lahtised otsad. Auk selgitaks, kuidas teadsid alumistelt tekkidelt pääsenud inimesed ülespoole joosta enne, kui laev juba kõvasti kaldus - sest nad nägid vett. See selgitaks, miks valitsuse kontrolli all olev Rockwateri sukeldumismeeskond salvestas laevavrakist küll üle 70 tunni videovõtteid, kuid ei filminud kere tüürpoordipoolset osa. See selgitaks põhjust, miks hukkunuid ei tahtud üles tuua, ning lausa agressiivset tegutsemist, millega püüti vältida vraki mistahes sõltumatut uurimist. Auk selgitaks loogiliselt, miks merekõlblik Estonia uppus kiiremini kui kolme torpeedoga lõhki rebitud Wilhelm Gustloff.

Paljud inimesed on rääkinud samast august samas kohas – kere tüürpoordipoolses osas võõri lähedal. Seda on tunnistanud need, kes on laevavrakiga ühel või teisel viisil otseselt kokku puutunud. Esimesena kirjeldas seda ellujäänud rootslane Rolf Sörman, kes ujus mitu tundi külmas vees, hoides ühe käega kummuli päästepaadist ja teisega eestlannast, kes hiljem külma tõttu suri. Oma päästepaadi juurest nägi Sörman uppuvat laeva kere võõri lähedal suurt, tumedat laiku. „See oli minu meelest auk,“ ütles ta. „Minu ütlused tunnustati riigisaladuseks, nii et hiljem ei näidatud neid mulle endalegi. Ma ei ole saajaprotsendilisel veendunud, et nägin just auku, sest oli väga pime, kuid olen kindel, et see koht oli ülejäänud laevakerest palju tumedam, ja minu meelest nägi see välja nagu auk.“ Rootsi Veeteede Ameti (Sjöfartsverket) ülem Johan Franson, kes juhtis

Rockwateri ülimalt salastatud sukeldumist vraki juurde 1994. aasta detsembris, kõneles 1996. aastal korraldatud kohtumisel ellujääjate ja ajakirjanikega. Praktiliselt oli Franson olnud parvlaevale Estonia korraldatud sukeldumistepühaku. Tema oli üks vähestest, kes teadis avalikkuse eest varjatud informatsiooni.

Keegi esitas Fransoni küsimuse: „Kas parvlaeva parempardas oli auk?“

„Jah,“ vastas ta, „parempardas on auk, kuid mina ei tea sellest midagi – palun järgmine küsimus!“

Anders Björkman, kes on hariduselt laevainsener, keskendub tehnilistele põhjustele, miks Estonia taoline laev kirjeldatud viisil uppuda ei saanud ning ilmselgetele rikkumistele laevahuku simulatsioonide läbi viimisel. Samuti juhib ta tähelepanu, et mitmetest omaaegsetest hüpoteesidest hoitakse kramplikult kinni, kuigi vahepeal on selgunud uusi fakte, mis eelnenu tihti peale ümber lükkavad.

Siinkohal kasutaks lugejate tarvis Anders Björkmani teksti esitlustelt Tallinnas, Pärnus ja Tartus: „Estonia ujus pärast ümber minekut kell 01.30-01.34 ikka veepinnal (ning triivis 2.2-sõlmelisekiirusega!) Temakeresoli vähemalt 14 000m³ kokkusurutud õhku. Kui laeva kere on selline kogus kokkusurutud õhku ja ta ujub põhi ülespoole veepinnal, ei saa ta uppuda! Õhk ei pääse välja! Sellises asendis ei saa laev mingil juhul uppuda! Katses kasutatud mudel uppus, kui õhk

lasti ahtriosas oleva põhjaveentiili kaudu välja! Õigete mastaapide puhul ei saa nii juhtuda! Mudeltest on võltsing! Kuid ka õigete mastaapidega simulatsioon on võltsing. Arvutisimulatsiooni on üsna lihtne võltsida. Ärge unustage, et Rootsi kaitseminister Stig Tolgfors ütles parlamendis: „SSPA Sweden AB ja HSVA (Hamburgische Schiffbau-Versuchanstalt GmbH) poolt 5.mail 2008 läbi viidud katsed näitavad, et põhja vajumine toimus JAIC-i poolt esitatud stsenaariumi kohaselt.“ Seega hr. Tolgfors üritab teid samuti lollitada! Nagu seda tegi JAIC 1997.aastal!“

Helje Kaskeli sõnum on lihtne. Tema viitab „Laevaõnnetuste ja intsidentide uurimise koodeksile“, mis ütleb: „Kui mingi õnnetusjuhtumi kohta ilmneb uut tõestusmaterjali, tuleb seda põhjalikult hinnata ja sellest teistele põhjendatult huvitatud riikidele teatada, et neil oleks võimalik oma kommentaare esitada. Uue tõestusmaterjali ilmlemisel, mis võib oluliselt muuta mereõnnetusega seotud

asjaolusid ning oluliselt muuta õnnetuse põhjuste ja sellest tulenevate edaspidiste soovitude iseloomu, peavad riigid oma senised järeldused üle vaatama.“

Hr. Lepa rääkis Estonia hukust tuginedes eeltoodud inimestelt saadud informatsioonile ja saadetele Nõmme Raadios. Lõpetuseks võttis Lepa isegi kitarril välja ning lõpetas kaks ja pool tundi kestnud ettekande muusikaga.

Kuulajad jäid üritusega väga rahule, ning koos leidsime, et sellised silmaringi avardavaid ning mõtlemisele õhutavaid õhtuid võiks edasi teha. Üheskoos otsustasime, et kord kuus oleks väga hea taas kokku saada. Panime isegi õhtutele nimetuse - „Maailma suuremad valed“, sellise teema all loodame juba järgmist esinejat meie juures näha jaanuari lõpus. Siis loodame käsitleda 9/11 sündmusi ja vaadata ka vastavaid videoid. Nii et kõik huvilised, jääge ürituse kohta uudiseid ootama.

Kristel Kütt

Margus Lepa Lüganusel

Ajaloonurk: Talude ostu aeg Lüganusel

Aastal 1816, pärisorjuse kaotamise aegu, asus Lüganuse küla viljakatel mustmullamaadel, Uhaku lõunapoolisel kaldal. Kohalik krahv Stackelberg ihkas aga maid enda kasutusse saada, sestap andis käsu, küla ümberasustamiseks Uhaku põhjapoolsele kaldale. Kuna see oli aeg, mil mõisnikud kasutasid ära oma võimu, ning talupoegade harimatust, oli selline paremate maade mõisale omastamine üsna levinud, ning lihtsalt korraldatav. Sealsed talunikud saadeti vähemväärtuslikele maadele, või jäeti kohast üldse ilma. See näitab, kui vähe hoolis krahv kohalike käekäigust, tähtis oli elukõige isiklik heaolu.

Mida rohkem põhja poole, seda ahtramaks pinnas jäi. Matka küla aladel kattis paekivikihti vaid napp 20 cm kiviklibust mulda. Vaatluse alla tuleb talude krunti panemise aeg. Talude krunti ajamise aeg langes Lüganuse kihelkonnas kokku rahvusliku liikumise tollase kõrgajaga kui 1869. a. toimus Tartus esimene üldlaulupidu. Kruntidesse jaotamise aeg tõi Lüganuse maile suuri muutusi. Palju muutus külade asendi suhtes.

Sellel ajal oli külas 36 talu, palju oli vabadikke. Enne kruntiajamist olid talupõllud laiali pillutatud, üks tükk siin teine seal. Ühe talu põllud ulatusid pikkade ribadena teise talu hoovini. Külas olid taluhooned tihedasti koos, mis kruntiajamisel lahutati ja üksikest eraldati. Ja ikkagi tuli ruumipuudus, mistõttu osa talukohti viidi Vooreperale. Selle küla valmimisajaks loetakse aastat 1870.

Vabadikud suunati elama Lüganuse Matkasse, Mustmättale ja Kopli külla. Mõned vanemad elanikud, vabadikud, kes enam ei tahtnud uuesti ehitama hakata, andsid oma majakesed ära. Need lammutati, ning põletati mõisa lubjaahjus ära. Nende eest maksti omanikele 3 rubla, või vastavalt väärtusele veidi rohkem. Ülejäänute vanad suitsutared veeti uutesse kohtadesse ja aja möödudes kerkisid nende asemel uued elamud. Ette tuli olukordi, kus ühte majapidamist asustati korduvalt ümber, seda siis, kui vabadikud ei suutnud tasuda mõisa poolt nõutavaid makse.

Mustmäta ning Kopli küla

Vennad Nurgad

asutati eriti vaestele vabadikele ja teistele, kel kuhugi minna ei olnud. Kopli küla asustati siis kui 8 taluperemeest Lüganuselt Vooreperale viidi. Vabadikud koliti siis Kopli külasse. Kopli külla asutas mõisnik ka kohaliku vaestemaja. Kopli külas elas 1931. a. 20 peret. Kahekümnendate lõpupoole, kolmekümnendatel aastatel möödunud sajandil pidas kohalik juudidiperekond Sakanovskid selles külas apteeki. Püssi oli majoraatmõis st. mõisa ei saanud müüa. See läks pärandina edasi perekonna vanimale pojale.

Kunagi enne Esimest maailmasõda olevat krahv tahtnud hetkelisest meelesegadusest tingituna mõisa maha müüa, kuid ei olnud suutnud piire kindlaks teha. Edasine lugu pärineb ühe, kahjuks tundmatu, vana taluperemehe mälestustest. Püssi mõisnik, krahv Stackelberg senior lasi koostada ametnikul mõisa müügiks lepingu, mida samas kohe ka kahetsema hakkas. Kui ametnik posthobustega minema oli sõitnud, kutsus mõisnik enda juurde kolm endale lojaalset taluperemeest, ning saatis nad Liiva kõrtsi juurde (seal oli posthobusteasimenepeatus)endale promo tegema. Talunike sõnal pidi olema kaalu, kas eelistavad nad vana või uut mõisnikku. Mõisast saadatud kiitsid loomulikult vana mõisahärrat taevani. Sellega olevat koostatud müügileping murtud. Ametnik nõudis ainult et ka talukohti ei müüdaks. Sellepärast jäanudki siinkandis talukohad müümata.

Lüganuse kihelkonnas asuti talude müümisele väga hilisel ajal (1890- 1900). Seni kasutasid mõisnikud renditalupoega mõisa teotegemiseks, siit ka viivitus talude müümisel. Peale Eesti Vabariigi väljakuulutamist riigistati endised mõisamaad. Sellepärast maksid paljud talumehed veel 1937. a. siinmail renti, sedapuhku riigile.

Aa mõisa talude kruntiajamisel võeti Varja küla paremad maad mõisa omandusse. Kuus taluperemeest koos majapidamisega saadeti Kalmeistrile. Osa taluperemehi saadeti Moldovale, endisele mõisa liivasele karjamaale. Ka Aa vallas müüdi talud õige hilisel ajal (1905). Mõisahärraks oli tol ajal Grünevald. Nagu ka Lüganusel oli

siingi põhjuseks mõisahärra soov talupoegi võimalikult pikka aega oma võimu all hoida. Seepärast ei kiirustanud ta talude müümise, sest poleks ju siis olnud mõisa teolisi kusagilt võtta. Asjaolu, et mõisnikel oli raha vaja, sundis neid siiski talud müüki panema. Talud ostsid ära kohalikud talumehed. Ühe 1900. a. ostetud talu eest maksti 2200 rbl. Ka Aa mõisas sunniti talupoegi nüüd talusid endale ostma, rendile enam ei jätetud. Kellel polnud võimalik osta, selle koht müüdi teisele, maksuvõimelisele, talunikule. Kohe peale taluostu enam mõisas teol ei käidud. Mõisatöid tegid nüüd moonakad ja vabadikud. Aa mõisas oli 30 vabadikukohta.

Siinkohal toome ära Lüganuse kandi talukohtade nimekirja möödunud sajandi 20- 30ndatest aastatest.

Lüganuse ja Lüganuse Matka taluperemehed koos oma talukohtadega:

1. Simo Nurk (peremees) - Nurga talu. Talu suurus: 41,28ha. Alaliselt kasutuses: 10,33ha.
2. Mihkel Nurk - Annuse talu. 37,82 ha, 11,16 ha.
3. Anton Nurk - Võhma talu. 41,39 ha., 13,7 ha.
4. Jaan Lont - Londi talu. 41,28 ha., 10,5 ha.
5. Jakob Lont- Liivaku talu. 23,56 ha., 10,73 ha.
6. Aleksander Lont - Kaasiku talu. 24,39 ha., 7,22 ha.
7. Jakob Innos - Martini talu. 36,18 ha., 11,31 ha.
8. Aleksander Trummar - Mäeotsa talu. 36,28 ha., 10,63 ha.
9. Anton Normak - Uuetalu. 36,78 ha., 10,70 ha.
10. Juhan Normak - Perimäe talu. 36,17ha., 10,15 ha.
11. Mihkel Normak - Kääniku talu. 110 ha., 11,39 ha.
12. Tiido Muda - ? 35,83 ha., 10,77ha.
13. Karel Trel - ? 39,11 ha., 12,51 ha.
14. Kristjan Liiva - Veskiuru talu. 43,77 ha., 14,00 ha.
15. Juhan Soomer - Antsu talu. 35,82 ha., 10,90 ha.
16. Anton Kirikmäe - Keskküla talu. 34,21 ha., 11,31 ha.
17. Jaan Innos - Saare talu. 34,84 ha, 15,13 ha.
18. Leena Lont - Paemurru talu. 40,9 ha., 10,7 ha.
19. Karl Innos - Talli talu. 37,01 ha., 9,87ha.
20. Aleksander Paavo - Pae talu. 35,9 ha., 29,47 ha.
21. Gustav Kirikmäe - Halliku talu. 36,15 ha., 9,87 ha.
22. Liina Paavo - Paavo talu. 34,7ha., 9,9 ha.
23. Herman Kuusmik - Veskiaru talu. ? ?
24. Leopold Normak - Kauba talu. 9,91 ha., 0,17 ha.
25. Miili Normak - Kuuse talu. 3,52 ha., 0,07 ha.
26. Marie Elm - Pihkla talu. 5,19 ha., 2,00 ha.
27. Miina Kallikorm - Kõrre talu. 1,7 ha., 0,36 ha.
28. Edvig Neeme - Neeme talu. 3,03 ha., 0,01 ha.
29. Jaan Post - Posti talu. 7,65 ha., 0,67 ha.
30. Bruno Hörselmann - Õpetaja talu. 2,68 ha., 0,68 ha.
31. August Soosaar - ? 7,48 ha., 0,23 ha.

Suurveeajal Lüganusel. Pangamaja ja pood

Karja ajamine läbi jõe. Koolmekoht kiriku lähedal.

Rehepeks Paavo talus

32. Jaan Normak - Arumetsa talu. 12,17 ha., 5,00 ha.
33. Miina Normak - Sillaotsa talu. 18,9 ha., 4,93 ha.
34. Eduard Soomer - Kuusiku talu. 18,12 ha., 5,72 ha.
35. Aleksander Normak - Raja talu. 18,9 ha., 5,3 ha.
36. Leena Eero - Tähe talu. 13,4 ha., 4,54 ha.
37. Anton Sajor - Sajori talu. 11,99 ha., 3,59 ha.
38. Aleksander Normak - Kivimäe talu. 29,05 ha., 11,29 ha.
39. Jakob Kalamees - Toominga talu. 27,48 ha., 6,74 ha.
40. Aleksander Soomer - Teelahkme talu. 18,56 ha., 5,13 ha.
41. Herbert Reisberg - Nõmme talu. 24,52 ha., 5,69 ha.
42. Johannes Moorast - Sepa talu. 11,3 ha., 4,43 ha.
43. August Muda - Kaevu talu. 11,15 ha., 5,29 ha.
44. Juljus Sune - Rätsepa talu. 12,42 ha., 3,37 ha.
45. August Loigu - Loigu talu. 12,88 ha., 5,28 ha.
46. Liina Õunapuu - Õunapuu talu. 13,68 ha., 4,50ha.
47. Alfred Susan - Tiigi talu. 16,16ha., 6,2 ha.
48. Karel Kõrts - Külaotsa talu. 15,06 ha., 6,30 ha.
49. Vassili Petrov - Kuuse talu. 10,40 ha., 4,42 ha.
50. Anton Muda - Lillemäe talu. 14,13 ha., 5,0 ha.
51. Juhan Prokov - Kase talu. 13,54 ha., 4,99 ha.
52. August Kruusa - Kirsi talu. 12,86 ha., 4,49 ha.
53. Rudolf Sune - Peetri talu. 13,28 ha., 5,64 ha.
54. Tiido Innos - Karjase talu. 13,74 ha., 5,22 ha.
55. Hendrik Muda - Muda talu. 14,24 ha., 5,02ha.
56. Albert Lümat - Teeääre talu. 20,72 ha., 6,68 ha.
57. Kaarel Kõrts - ? 17,48 ha., 5,72 ha.
57. Jakob Unt - Kutsari talu. 13,76 ha., 5,11 ha.

Järgmises lehenumbris räägime talude kruntiajamisest Maidla kandis ja avaldame nimekirja Mustmäta, Soppe, Jabara ja Moldova külade talukohtadest.

Avaldatud materjal on pärit Ants Nurga eraarhiivist.

Talukohtade nimekirja on koostanud Priit Kuning.

Ants Nurk

Lüganuse Tagaküla Seltsing

Bussid ja piletid

Ongi kätte jõudnud aeg kui riik pensionäride tervisele öla alla paneb.

Lüganusel näeb see välja niimoodi: postkontorit enam pole, lähim on Püassis. Lähim arstiabi punkt on koos apteekiga samuti Püassis. Lähimad suurema kaubavalikuga kauplused koos taaravastuvõtuga jälle Püassis. Lüganuse ja Püssi vahemaa on kõigest 1,7 km. Tervele, elujõus inimesele pole seda ju palju, no ütleme, et üks tervistav jalutuskäik. Paraku terve inimene arstile ei lähe. Abi vajavad ju ikkagi need, kes oma tervise riiki teenides on kaotanud. Sõidaks siis bussiga, paraku on sõidupileti hind pensionäri üle mõistuse kallis. 1,7 km. - 7 kr. Pensionit nüüd ka enam nii lihtsalt kätte ei saa. Jälle Püassist, või hinge hinna eest kojukandena. Meil on

tore postiljon, ent ega seadused ei ole tema välja mõeldud. Saab temagi ainult mingi tühise summa kojukande pealt. Pealegi varustab ta pooli pensionäre kõige eluks vajalikuga ja kõike seda oma isikliku aja arvelt.

Veelgi jaburam on seadus pensionäridest abielupaari puhul. Näiteks ühes majas elava abielupaari pensioni kojukanne läheb maksma 2 x 60 kr, justnagu postiljon oleks käinud ühes majas 2 korda.

Nüüd tagasi bussipileti hindade juurde. Kas tõesti ei ole võimalik hindade langetamise osas midagi ette võtta? Eelkõige on vaja valla enda valmisolekut selle probleemi lahendamisel. Vald peaks tegema maavanemale ettepaneku, on ju temal ainuõigus selle probleemi lahendamisel. Tegin Lüganuse vallale kirja mustandi maavanemale saatmiseks,

põhjendustega, miks on tarvis Lüganuse-Püssi sõidupileti hinnas teha erand, kuid seda ei tehtud. Tekib küsimus: Miks? Sõidupileti hinna alandamisega on nõus isegi seda liini teenindava OÜ HVM juhataja. Ka tema mõistab, et pileti hind on tõesti liiga kallis ja siin võiks teha erandi. Bussiettevõtte ei kaotaks sellega midagi, vaid võib isegi võita, sest siis hakatakse seda liini rohkem kasutama. Et aga bussiettevõtte juhil ei ole õigust hinnaalandust teha, jääb ikkagi maavanem. Ainult et temani on vaja jõuda. Selleks jääme lootma meie vallavanemale, kes meie probleemid edasi annaks. Isegi õiguskantsler ei saa maavanemata midagi teha.

Viktor Kangas

Laiast ilmast

Väljasuremisohus pisi-leemuritelt leiti puuduv lüli HI-viiruse evolutsiooniloos, mis võimaldab ümber kujundada teaduslikku arusaama viiruseperekonnast, mille hulka kuulub ka HIV. Madagaskaril elava pisileemuri põhjal tehtud Stanfordini ülikooli arstiteadlaste uurimusest selgub, et primaatide lentiviirused, mille hulka kuulub ka HIV, võivad eksisteerida juba miljoneid aastaid. Praegu ohustatud liigi staatuses olevad leemurid on kunagi ajaloos üle elanud aidi-laadse haiguse epideemia, mille tagajärjel tekkis loomakestel haiguse suhtes immuunsus. See viitab võimalusele, millise arengusuuna võib võtta ka inimeste hulgas leviv HIVi epideemia. Alates viiruse avastamisest USA-s 27 aastat tagasi on aidsiga seotud komplikatsioonide tõttu on üle

maailma surnud üle 25 miljoni inimese. Hetkel maailmas HIViga nakatunud 33 miljonit inimesest kaks kolmandikku elab Aafrikas Sahara kõrbe all asuvates riikides.

Globaalne soojenemine on tekitamas riikide vahel üha suuremaid hõõrumisi. Üldiselt ollakse nõus, et selle takistamiseks tuleks kasvuhoonegaaside emissiooni piirata, kuid küsimus, kes ja kui palju peaks seda tegema, on põhjustamas tõsisid erimeelsusi. Näiteks Austraalia on lubanud vähendada süsinikdioksiidi emissiooni 2020. aastaks viie protsendi võrra 2000. aasta tasemelt. „Mingi efekti saaksime ehk ainult siis, kui seda oleksid nõus tegema kõik riigid. See aga on täiesti ebarealistlik,“ ütles Michael Raupach Austraalia riiklikust teadusuuringute organisatsioonist (CSIRO).

Nalja nabani

Vangla või töö?

Vanglas on iga retsi peale ette nähtud 6 m².

Tööl on su kirjutuslaua taga vaba ruumi vähem kui 1 m².

Vangis olles söödetakse sind tasuta kolm korda päevas.

Tööl viibides on sul ainult üks lõuna ja see ka enda kulul.

Türmis lühendatakse hea käitumise eest karistustähtaega.

Tööl käies saad selle eest lisatööd juurde.

Vanglas käib valvur su järel ja sulgeb uksi.

Tööl olles pead ise jändama magnetkaardi ja võtmetega.

Kambris viibides võid mängida kaarte ja rääkida

anekdoote.

Proovi seda teha tööl olles.

Vanglas võivad sind külastada sõbrad ja sugulased.

Tööl pole seda kunagi ette nähtud.

Türmis on hulgaliselt perverte ja sadiste.

Töö juures kutsutakse neid hellitavalt ülemusteks.

Miks läks kana üle tee?

LASTEAIAKASVATAJA: Et teisele tänavapoolle jõuda.

PLATON: Tähtsama asja nimel.

ARISTOTELES: See on tema loomuses.

KARL MARX: Seda ei saanud ajalooliselt vältida.

SADDAM HUSSEIN:

See oli põhjusetu mässuakt ja tema pihta 50 tonni närvigaasi viskamine oli igati õigustatud.

MARTIN LUTHER KING, JR.: Ma näen maailma, kus kõik kanad vabad on ja võivad tänavat ületada, ilma, et nende motiivide üle kahtlusi oleks.

MOSES: ja Jumal laskus taevast ja ütles kanale „Sina pead tänavat ületama“. Ja kana ületas tänavat ja kõikjal kostsid rõõmuhõisked.

FOX MULDER: Te nägite ise, et ta tänavat ületas. Kui paljud kanad peavad veel üle tänavat minema, et te seda usuksite?

RICHARD M. NIXON: Kana ei ületanud tänavat. Ma kordan, kana ei ületanud tänavat.

MACHIAVELLI: Otsustav on, et kana ületas tänavat. Keda huvitab põhjus? Tänavat ületamine õigustab igasuguseid võimalikke motiive.

JERRY SEINFELD: Miks üldse keegi tänavat ületab? Ma mõtlen, miks ei küsi keegi „Mida kuradit see kana seal üldse tegi?“

FREUD: Tõsiasi, et te selle küsimusega tegelete, näitab teie seksuaalset ebakindlust.

BILL GATES: Just äsja lasin ma turule uue Kana Office 2009, mis suudab ka mune muneda, dokumente täita ja kontoseisu korrastada.

DARWIN: Kanad valiti evolutsiooni poolt miljonite aastate jooksul välja ja nüüd suudavad nad tänavat ületada.

EINSTEIN: Kas kana ületas tänavat või liikus tänavatema all, sõltub teie vaatluspunkti.

BUDDHA: Selle küsimusega eitada sa oma kanaloomust.

ERNEST HEMIGWAY: Et surra. Vihmas.

CLINTON: Ma ei olnud kordagi selle kanaga ükski.

ARNOLD RÜÜTEL: Maal ja külas on toimunud nii suured muudatused ja kohati võib näha, et kana, aga ka teised, kolmandad, neljandad ja koguni anonüümsed linnud ei ole leidnud endale enam reaalsust, kuidas edasi minna. Ja selle juures on kana olnud meelegi kindel ja leidnud väga reaalse tee.

OÜ A ja R Puit valmistab teile sobiliku mööbli täispuidust või laminaadist. Valmistame köögikappe, riuleid, aknalaudu. Teeme magamistoas-, elutoa- ja kontorimööblit. Mõeldame, kujundame, valmistame ja paigaldame. Jõhvi, Narva mnt 150
Tel: 53544674
Email: info@arpuit.ee
Web: www.arpuit.ee

3 küsimust - 3 vastust!

Detsembrikuu lehes kuulutasime välja väikese viktoriini. Kahjuks päris õigeid vastuseid meieni ei jõudnud ja seega jäi peaauid hind välja andmata, kuid lubatud kaks auhinda Dermoshopilt andsime siiski vastajatele välja. Siinkohal toome välja õiged vastused esitatud küsimustele.

Küsimused ja vastused:

1. Mitu ilutulestikku on seoses „Lüganuse uudiste“ ilmumisega toimunud?

Vastus: 2

2. Mitmenda numbril ilmumisega seoses toimus esimene ilutulestik?

Vastus: 5

3. Mitu eksemplari „Lüganuse uudiseid“ (eksimisvõimalus +/- 1000) on kokku trükitud?

Vastus: Detsembrikuu seisuga 14*1100=15400, nendest otsepostitussega kodudesse 14*600=8400

Täname kõiki vastajaid!